

Podium Eibergen bedankt:

- Westera Piano's en Vleugels
- RegioBank
- Prins Bernhard Cultuurfonds
Gelderland
- Stichting Pak An
- Studio HEB
- Zijn donateurs

Mede dankzij een vaste kring van donateurs is Podium Eibergen in staat evenementen als vandaag te organiseren. Wilt u ook donateur worden? Dat kan eenvoudig door een bedrag naar eigen keuze over te maken op NL16 RBRB 0778 0247 17 t.n.v. Stichting Podium Eibergen o.v.v. 'donatie 2020/2021'. Elk bedrag is welkom, we hanteren geen minimumbijdrage. Voor elke € 35,00 die u doneert krijgt u 1 vrijkaartje voor een evenement naar keuze in 2020/2021.

Podium Eibergen is door de Belastingdienst aangewezen als culturele ANBI. Dat betekent dat uw gift voor 125% aftrekbaar is. Wanneer u een periodieke schenking doet geldt bovendien geen drempel of maximumbedrag. Wilt u meer informatie?

Neemt u gerust contact met ons op.

Alvast onze hartelijke dank!

Namens Podium Eibergen:

- Josine Brackman-Pijnacker
Hordijk, voorzitter
- Marguerite Ruys, secretaris
- Marianne Zweers, penningmeester
- Hans-Evert Brackman,
vormgeving en ideeën
- Tim Brackman, artistiek leider

ANNE
BRACKMAN
PIANO &
TIM SAULUS
ANIMATED
VISUALS

FOTOS: BB, PIXEBAY.COM, KIMBERLEY
ZONDAG, PIM GEERTS, WIKIPEDIA.ORG,
OMIFACSIMILES.COM

Tot een
volgende
keer

CONCERT
Anne Brackman, piano &
Tim Saulus, animated visuals
ZATERDAG
07/11/20
14.30/16.30 UUR

CONCERT
Forellenkintet Schubert
Tim Brackman & friends
ZATERDAG
19/12/20
12.00/14.30 UUR

ZATERDAG 10 OKTOBER 2020 OM 14.30 UUR EN 16.30 UUR

BEETHOVEN

DE 3 LAATSTE PIANOSONATES

OPUS 109, 110, 111

BERND BRACKMAN

LOCATIE: BRACKMAN BOERDERIJ, KORMELINKBULTEN 3, 7151 NE EIBERGEN
INFO@PODIUMEIBERGEN.NL · WWW.PODIUMEIBERGEN.NL · +31 640420320

In het kader van het Beethovenjaar staan vandaag de laatste drie pianosonates, opus 109, 110 en 111, van deze grote componist centraal. Pianist Bernd Brackman over deze sonates:

"In het pianorepertoire vormen Beethovens 32 sonates het fundament van de 19e eeuw. Ze zijn immens veelzijdig. Beethoven heeft gedurende zijn hele leven pianosonates geschreven. Vaak speciaal voor leerlingen, met wat extra moeilijke dingen erin. In 1818 schreef hij de Hammerklaviersonate, opgedragen aan aartshertog Rudolph van Oostenrijk. Die sonate gold als onspeelbaar. Beethoven was daar heel trots op. Wat kon hij daarna nog schrijven? Uiteindelijk schreef hij in de jaren 1820-1822 de opusnummers 109, 110 en 111 als een afsluitend testament. Hij zette hiermee bewust een punt achter zijn pianosonates.

Het zijn geweldige stukken om voortdurend weer te spelen. Je ontdekt er steeds weer nieuwe dwarsverbindingen en andere klanken in.

Opus 109 is een ode aan de vrouwelijke perfectie. Het is een liefdevolle, warme sonate: 'gesangvoll, mit innigster Empfindung', schreef Beethoven erbij. Hij heeft de sonate opgedragen aan Maximiliana Brentano, de moeder van een van zijn geliefde leerlingen. Opus 110 is, met zijn hermetische vorm, een ode aan de Verlichting. Beethoven grijpt in zijn slotfuga terug op de perfectie van Bach: hiertoe is de mens in staat!

Als enige van de drie is deze sonate aan niemand opgedragen. Daarom denk ik dat Beethoven hem bedoeld heeft als zelfportret. Dat geeft een heel ander idee. Het eerste deel is goedbedoelend, het tweede deel is daar een soort verstoring van. In het volgende 'Klagender Gesang', dat teruggrijpt op 'Es ist vollbracht' uit de Johannes Passion, drukt hij een soort neerslachtigheid uit. Die wordt door de fuga opgeheven. Maar net als de fuga op het punt staat om triomfante-lijk te eindigen stort alles weer in. Het 'Klagender Gesang' komt weer terug, maar 'perdendo le forze, dolente' – hij is alle kracht kwijt. Acht enorme slagen van de klok volgen, met tot slot de omkering van de fuga: 'nach und nach wieder auflebend' – beetje bij beetje de kracht hervindend.

Opus 111 bestaat uit een zwart en een wit deel. Het eerste is hartstochtelijk, chaotisch, enorm energiek: de duivelse kant. Het tweede – en laatste – deel, arietta, bestaat daarentegen uit een heel eenvoudige melodie met een heleboel variaties, heel simpel eindigend. Zo stelde Beethoven zich de hemel voor.

Toen hij deze sonate opstuurde naar de uitgever, kreeg hij een berichtje terug: 'Wat een prachtige sonate, maar misschien is het laatste deel in de post kwijtgeraakt.'

De reactie van Beethoven kan men zich voorstellen..."

Voor meer informatie over Bernd Brackman zie:
www.berndbrackman.com

10/10/20

Bernd Brackman, piano

Ludwig van Beethoven

(1770-1827)

Pianosonate nr. 30 in E, op. 109 (1820)

Opgedragen aan Maximiliana Brentano

- Vivace ma non troppo - Adagio espressivo
- Prestissimo
- Gesangvoll, mit innigster Empfindung: Andante, molto cantabile ed espressivo

Pianosonate nr. 31 in As, op. 110 (1821)

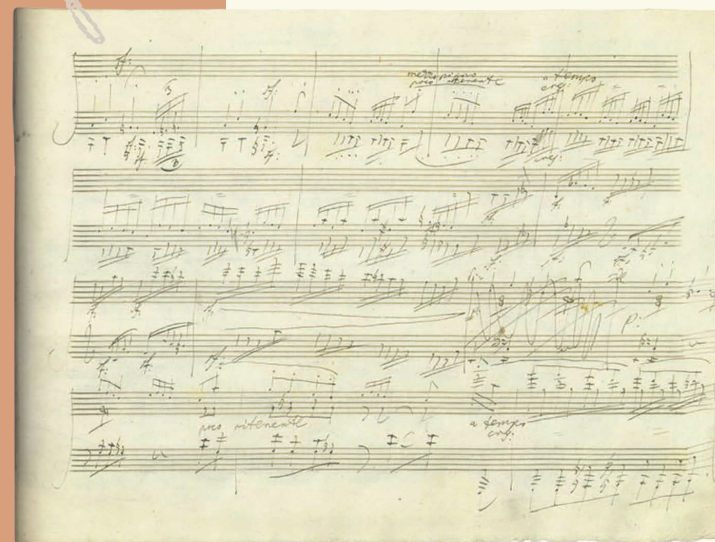
- Moderato cantabile molto espressivo
- Allegro molto
- Adagio, ma non troppo - Fuga: Allegro, ma non troppo

Pianosonate nr. 32 in c, op. 111 (1822)

Opgedragen aan aartshertog Rudolph van Oostenrijk

- Maestoso - Allegro con brio ed appassionato
- Arietta: Adagio molto semplice e cantabile

FACSIMILE OPUS 111, STAATSBIBLIOTHEEK BERLIN

10/10/20